ปัตตานี

amazing THAILAND

๑๐ เท่...น่าเที่ยว

แบบประเมินความพึงพอใจ
เอกสารท่องเที่ยว

Satisfaction Questionnaire of
Tourist Information Brochures

เกาะโลซิน

สารบัญ

การเดินทาง ๗

สถานที่ท่องเที่ยว ๙

อำเภอเมืองปัตตานี ๙

อำเภอยะหริ่ง ๑๔

อำเภอปะนาเระ ๑๗

อำเภอมายอ ๑๙

อำเภอสายบุรี ๑๙

อำเภอไม้แก่น ๒๒

อำเภอกะพ้อ ๒๒

อำเภอยะรัง ๒๒

อำเภอโคกโพธิ์ ๒๒

อำเภอหนองจิก ๒๖

กิจกรรมท่องเที่ยว ๒๗

เทศกาลงานประเพณี ๒๗

สินค้าพื้นเมือง ๒๘

ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ๓๐

ตัวอย่างรายการนำเที่ยว ๓๑

แผนที่ ๓๔

หมายเลขโทรศัพท์สำคัญ ๓๘

ศูนย์บริการข่าวสารท่องเที่ยว ททท. ๓๙

ปัตตานี

เมืองงามสามวัฒนธรรม ศูนย์ฮาลาลเลิศล้ำ ชมน้อมนำศรัทธา
ถิ่นธรรมชาติงามตา ปัตตานีสันติสุขแดนใต้

ปัตตานี ในอดีตเป็นอาณาจักรที่เก่าแก่และมีความเจริญรุ่งเรือง จากหลักฐานทางโบราณคดีมีการค้นพบซากโบราณสถาน โบราณวัตถุที่อำเภอยะรัง และเคยเป็นที่แวะจอดเรือ เพื่อแลกเปลี่ยนสินค้า ระหว่างพ่อค้าชาวอินเดียกับชาวจีน แต่เดิมชาวเมืองปัตตานีนับถือศาสนาพุทธและพราหมณ์ และเปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลาม นับตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๙ หลังจากที่อาณาจักรศรีวิชัยเสื่อมสลาย โดยได้รับอิทธิพลจากราชวงศ์มัชปาหิตในชวามาสู่แหลมมลายู มีการก่อสร้างมัสยิดกรือเซะ และมัสยิดอื่นๆ ภายในชุมชน เพื่อใช้ประกอบศาสนกิจ

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ ๑) ทรงโปรดเกล้าฯ ให้พระยากลาโหมยกทัพไปตีเมืองปัตตานี เมืองไทรบุรี และเมืองตรังกานูเพื่อให้เป็นเมืองขึ้น โดยได้กวาดต้อนครอบครัวและศาสตราวุธ รวมทั้งปืนใหญ่ ๒ กระบอก แต่สามารถนำมาได้กระบอกเดียวและทูลเกล้าฯ ถวาย จารึกชื่อเป็น “พญาตานี” ซึ่งปัจจุบันตั้งอยู่หน้ากระทรวงกลาโหม กรุงเทพมหานคร ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) มีการยกเลิกการปกครองแบบจตุสดมภ์ โดยในปีพ.ศ. ๒๔๔๙ ได้แยกหัวเมืองออกจากมณฑลนครศรีธรรมราชและตั้งเป็นมณฑลปัตตานี ตั้งเป็นจังหวัดปัตตานี รวมเมืองหนองจิกและเมืองยะหริ่ง ต่อมาในปีพ.ศ. ๒๔๗๕ เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองอีกครั้งและมีการปกครองโดยผู้ว่าราชการจังหวัดคนแรก

ปัตตานี เมืองชายแดนใต้ที่มีเสน่ห์น่าสนใจ วิถีชีวิตของคนในพื้นที่ ภาษา อาหาร ที่ได้ชื่อว่าเป็นเมืองพหุวัฒนธรรม อีกทั้งด้านประวัติศาสตร์ ยังมีร่องรอยทางประวัตศาสตร์ รวมถึงความสมบูรณ์ของทรัพยากรทางธรรมชาติมีพื้นที่เป็นป่าเขาและติดชายฝั่งทะเลเป็นระยะทางยาวประมาณ ๑๗๐ กิโลเมตร

ปัตตานีแบ่งการปกครองออกเป็น ๑๒ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองปัตตานี อำเภอยะหริ่ง อำเภอปะนาเระ อำเภอมายอ อำเภอสายบุรี อำเภอไม้แก่น อำเภอกะพ้อ อำเภอทุ่งยางแดง อำเภอยะรัง อำเภอแม่ลาน อำเภอโคกโพธิ์และอำเภอหนองจิก

ระยะทางจากตัวเมืองไปอำเภอต่างๆ

อำเภอยะหริ่ง	๑๕	กิโลเมตร
อำเภอปะนาเระ	๔๓	กิโลเมตร
อำเภอมายอ	๔๒	กิโลเมตร
อำเภอสายบุรี	๕๓	กิโลเมตร
อำเภอไม้แก่น	๖๒	กิโลเมตร
อำเภอกะพ้อ	๖๖	กิโลเมตร
อำเภอทุ่งยางแดง	๕๖	กิโลเมตร
อำเภอยะรัง	๑๙	กิโลเมตร
อำเภอแม่ลาน	๓๓	กิโลเมตร
อำเภอโคกโพธิ์	๒๗	กิโลเมตร
อำเภอหนองจิก	๘	กิโลเมตร

ระยะทางจากจังหวัดปัตตานีไปจังหวัดใกล้เคียง

สงขลา	๑๐๕	กิโลเมตร
นราธิวาส	๙๕	กิโลเมตร
ยะลา	๔๒	กิโลเมตร

การเดินทาง

รถยนต์ จากกรุงเทพมหานคร ใช้ทางหลวงหมายเลข ๓๕ (ธนบุรี-ปากท่อ) ผ่านจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม แยกซ้ายที่สามแยกวังมะนาว เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๔ (ถนนเพชรเกษม) ผ่านจังหวัด

เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ถึงชุมพร จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข ๔๑ ผ่านจังหวัด สุราษฎร์ธานี อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง จนถึงอำเภอหาดใหญ่ และเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๔๓ (สายหาดใหญ่-ปัตตานี) บริเวณสี่แยกคลองหวะ เซ็นทรัลหาดใหญ่ อีกประมาณ ๑๑๔ กิโลเมตร จะถึงอำเภอเมืองปัตตานี รวมระยะทางทั้งหมด ๑,๐๓๖ กิโลเมตร

รถโดยสารประจำทาง ออกจากสถานีขนส่งผู้โดยสารกรุงเทพฯ (สถานีขนส่งสายใต้) ถนนบรมราชชนนี เส้นทางกรุงเทพฯ – ปัตตานี, กรุงเทพ ฯ -สุไหงโก-ลก, สอบถามข้อมูล

- *บริษัท ขนส่ง จำกัด* สอบถามข้อมูล โทร. ๐ ๒๒๖๙ ๖๙๙๙, ๐ ๗๓๔๕ ๑๖๐๑

- *บริษัท สยามเดินรถ* สอบถามข้อมูล สถานีขนส่งสายใต้ โทร. ๐ ๒๘๙๔ ๖๑๖๐-๒, สำนักงานหาดใหญ่ โทร. ๐ ๗๔๔๒ ๙๕๒๕

รถไฟ มีบริการเดินรถจากสถานีรถไฟหัวลำโพง ลงที่สถานีปัตตานี สอบถามข้อมูล โทร. ๑๖๙๐, สถานีรถไฟปัตตานี โทร. ๐ ๗๓๔๓ ๑๒๓๒, สถานีนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ โทร. ๐ ๗๓๔๓ ๑๔๓๒ หรือ www.railway.co.th

เครื่องบิน ไม่มีเที่ยวบินตรงไปจังหวัดปัตตานี แต่นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการโดยลงที่ท่าอากาศยานนานาชาติหาดใหญ่ จังหวัดสงขลาและใช้บริการรถแท็กซี่หรือรถตู้จากหาดใหญ่ไปปัตตานีได้ ระยะทางประมาณ ๑๑๖ กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทาง ๑.๔๐ ชั่วโมง

สายการบินที่ให้บริการเส้นทางกรุงเทพ-หาดใหญ่ ได้แก่

ออกจากท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ

- *สายการบิน ไทย สมายล์* โทร. ๑๑๘๑, ๐ ๒๑๑๘ ๘๘๘๘ หรือ www.thaismileair.com

ออกจากท่าอากาศยานดอนเมือง

- *สายการบิน ไทย ไลอ้อน แอร์* โทร. ๐ ๒๕๒๙ ๙๙๙๙ หรือ www.lionairthai.com

- *สายการบิน นกแอร์* โทร. ๑๓๑๘ หรือ www.nokair.com

- *สายการบินไทย แอร์เอเชีย* www.airasia.com

การเดินทางภายในจังหวัดปัตตานี

รถสองแถว

ปัตตานี-โคกโพธิ์ ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๑๗.๐๐ น. รถออกทุกชั่วโมง

ปัตตานี-สายบุรี ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๑๗.๐๐ น. รถออกทุกชั่วโมง

ปัตตานี-ปากล่อ ตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๑๗.๐๐ น. รถออกทุกชั่วโมง

การเดินทางจากปัตตานีไปจังหวัดใกล้เคียง

รถตู้

ปัตตานี-ท่าอากาศยานหาดใหญ่ สอบถามข้อมูล บริษัท ซีสยาม ทราเวล โทร. ๐๘ ๒๘๒๒ ๑๓๘๘, ๐๘ ๓๑๙๐ ๒๒๐๐

ปัตตานี-จะนะ-หาดใหญ่ เวลาให้บริการ ๐๖.๓๐-๑๗.๓๐ น. สอบถามข้อมูล หจก. ปัตตานีเดินรถ โทร. ๐ ๗๔๕๕ ๙๑๓๓, ๐๘ ๓๑๗๐ ๕๖๐๐ (บขส.หาดใหญ่ ช่อง ๒๕), ๐ ๗๓๔๕ ๑๕๖๖, ๐๘ ๗๙๒๔ ๖๘๑๑ (คิวรถตู้ปัตตานี)

มัสยิดกลางปัตตานี

ปัตตานี-สงขลา เวลาให้บริการ ๐๗.๐๐-๑๗.๓๐ น. สอบถามข้อมูล หจก. ปัตตานีเดินรถ โทร. ๐ ๗๓๔๕ ๑๖๐๐

ปัตตานี-สุไหงโก-ลก เวลาให้บริการ ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น. สอบถามข้อมูล หจก. ปัตตานีเดินรถ โทร. ๐ ๗๓๔๕ ๑๖๐๓

สถานที่ท่องเที่ยว อำเภอเมืองปัตตานี

ศาลหลักเมือง ตั้งอยู่ในโรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดปัตตานี ตรงข้ามศาลากลางจังหวัด ริมฝั่งของแม่น้ำปัตตานี สร้างเมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๔ สมัยพระยารัตนภักดีเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด ศาลหลักเมืองแห่งนี้เป็นที่เคารพสักการะของชาวเมืองปัตตานีและนักท่องเที่ยวจะพากันไปสักการะเพื่อความเป็นสิริมงคลเสมอ

มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี ตำบลอาเนาะรู ถนนยะรัง (สายยะรัง-ปัตตานี) ในเขตเทศบาลเมืองปัตตานี สร้างในปี พ.ศ. ๒๔๙๗ ใช้เวลาดำเนินการสร้าง ๙ ปี และทำพิธีเปิดโดยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๐๖ เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการประกอบศาสนกิจของชาวไทยมุสลิมในภาคใต้ เป็นสถาปัตยกรรมแบบตะวันตกมีรูปทรงคล้ายกับทัชมาฮาลของอินเดีย ตรงกลางอาคารมียอดโดมขนาดใหญ่และมีโดมบริวาร ๔ ทิศ มีหอคอยอยู่สองข้าง บริเวณด้านหน้ามัสยิดมีสระน้ำสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่ ภายในมัสยิดมีลักษณะเป็นห้องโถง มีระเบียงสองข้าง ภายในห้องโถงด้านในมีบัลลังก์ทรงสูงและแคบ

ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

ชุมชนเมืองเก่าปัตตานี อยู่บริเวณถนนอาเนาะรู ถนนปัตตานีภิรมย์ ถนนฤาดี โดยในอดีตถนนอาเนาะรูเป็นถนนสายแรกๆ ที่ชาวจีนฮกเกี้ยนล่องเรือจากสงขลามาตั้งรกรากตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาและเป็นย่านการค้าของชาวจีนในสมัยก่อน เรียกว่า “ชุมชนกือดาจีนอ” หรือ “ชุมชนจีนหัวตลาด” เป็นที่ตั้งของศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว มีโรงเตี๊ยม โรงหนัง ร้านค้าแบบจีนโบราณ บ้านต้นตระกูลคณานุรักษ์(ผู้นำชาวจีนในเมืองตานีขณะนั้น) อาคารบ้านเรือนส่วนใหญ่เป็นอาคารไม้ มีลวดลายฉลุแบบจีนหรืออาคารแบบชิโนโปรตุกีสแบบปัตตานีบนถนนฤาดี ปัจจุบันได้มีการฟื้นฟูเมืองเก่าสร้างสรรค์ผลงานผ่านจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพวาดสตรีทอาร์ต เน้นบอกเล่าเรื่องราวที่เป็นอัตลักษณ์ความเป็นชุมชนพหุวัฒนธรรมของปัตตานีให้กลับมามีชีวิตชีวาอีกครั้ง

ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว หรือ ศาลเจ้าเล่งจูเกียง ถนนอาเนาะรู ย่านเมืองเก่าปัตตานี เป็นศาลเก่าแก่คู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดปัตตานี โดยมีต้นตระกูลคณานุรักษ์เป็นผู้สร้างและผู้ดูแล เดิมทีเรียกว่า “ศาลปุนเถ้ากง” หมายถึง ศาลเจ้าประจำชุมชน ประดิษฐานรูปแกะสลักของเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวจากกิ่งมะม่วงหิมพานต์ เป็นที่เคารพสักการะเรื่องกิจการค้าขายหรือเรื่องเจ็บป่วยของชาวปัตตานี อาคารของศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวเป็นศาลเจ้าชั้นเดียวแบบจีน แบ่งเป็นโถงกลาง ปีกซ้ายและปีกขวา ภายในประดิษฐานองค์เทพหลายองค์ ได้แก่ โจ้วซูกง เป็นเทพประธานของศาลเจ้าแม่ฯ เจ้าแม่ทับทิม เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวและองค์เทพอื่นๆ เป็นต้น

ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓ ของทุกปี จะมีงานประเพณีแห่เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวไปตามถนนสายต่างๆ ภายใน

ตัวเมือง มีการทำพิธีลุยไฟบริเวณหน้าศาลเจ้าเล่งจูเกียงและลุยน้ำที่สะพานเดชานุชิต ในงานนี้มีผู้ที่เคารพศรัทธามาร่วมงานเป็นจำนวนมาก เปิดทุกวัน เวลา ๐๖.๐๐-๑๗.๐๐ น.

มัสยิดรายอ ปัตตานี หรือ มัสยิดรายอ ฟาฏอนี ถนนยะรัง ซอย ๘ ตำบลจะบังติกอ เดิมเป็นมัสยิดแห่งรัฐปัตตานี สร้างในช่วงปี พ.ศ. ๒๓๘๘-๒๓๙๙ ในยุคสมัยของสุลต่านมูฮัมหมัด หรือ ตนกูบือซาร์ โดดเด่นด้วยสถาปัตยกรรมมลายูปัตตานี ผสมผสานระหว่างอาคารทรงพื้นเมืองสองชั้น ทรงปั้นหยา มียอดโดมสถาปัตยกรรมแบบตะวันออก และมีโครงสร้างทำประดับลวดลายมัสยิดลายพรรณพฤกษา มีอายุกว่า ๒๐๐ ปี

วังจะบังติกอ ถนนหน้าวัง ตำบลจะบังติกอ ห่างจากมัสยิดรายอประมาณ ๓๕๐ เมตร ตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำปัตตานี สร้างในสมัยของตนกูบือซาร์ สร้างโดยสถาปนิกชาวจีน เป็นอาคารชั้นเดียวสร้างด้วยไม้ ภายในอาคารมีห้องโถงขนาดใหญ่ใช้เป็นที่ทำงานของเจ้าเมือง และใช้เป็นวังที่ประทับของเจ้าเมืองคนต่อๆ มา จนถึงอับดุลกอเดร์ เจ้าเมืององค์สุดท้ายของปัตตานี พื้นที่วังล้อมรอบด้วยกำแพงหินก่ออิฐถือปูนและมีโค้งประตูตามแบบสถาปัตยกรรมแบบจีนผสมอินเดีย

สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา อยู่ภายในบริเวณมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี ภายในพิพิธภัณฑ์แบ่งออกเป็นหลายส่วน ดังนี้

พิพิธภัณฑ์พระเทพญาณโมลี ซึ่งจัดแสดงเกี่ยวกับประวัติ ผลงานและสิ่งของเครื่องใช้ของพระธรรมโมลี เจ้าอาวาสวัดตานีนรสโมสร ได้แก่ พระพุทธรูปเทวรูปปางต่างๆ พระพิมพ์ พระเครื่อง โบราณวัตถุที่สำคัญ เครื่องถ้วยจีน เครื่องถ้วยยุโรป เครื่องถ้วยไทย-จีน เหรียญที่ระลึก เงินตราและธนบัตรต่างๆ เป็นต้น

หอศิลป์ภาคใต้ จัดแสดงเกี่ยวกับวัฒนธรรมในสามจังหวัดชายแดนใต้ในแง่มุมต่างๆ ได้แก่ ภูมิลักษณ์ชายแดนใต้ ประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ ภาษาและวรรณกรรม ผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ เปิดให้เข้าชม วันจันทร์-วันศุกร์ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐-๑๖.๓๐ น. (ยกเว้นวันหยุดราชการและวันนักขัตฤกษ์) สอบถามข้อมูล การศึกษา สถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัตตานี โทร. ๐ ๗๓๓๓ ๑๒๕๐

สกาย วอร์ค ปัตตานี ตำบลรูสะมิแล ตั้งอยู่ภายในสวนสมเด็จเจ้าฟ้ากัลยานิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ (สวนแม่-สวนลูก) เป็นเส้นทางเดินชมธรรมชาติแบบ ๓๖๐ องศา สูงประมาณ ๑๒ เมตร ระยะทางยาว ๔๐๐ เมตร โครงสร้างเป็นเหล็กทั้งหมด ทางเดินเป็นตาข่าย มองเห็นทางด้านล่างได้ มีศาลาพักผ่อน ๕ จุด สามารถมองเห็นป่าชายเลน ปากอ่าวปัตตานีและบริเวณแหลมตาชี เปิดตั้งแต่เวลา ๐๖.๐๐-๑๙.๐๐ น.

ชุมชนบ้านบานา ตำบลบานา คำว่า “บานา” มาจากภาษาเปอร์เซีย แปลว่า “เมืองท่า” เนื่องจากในอดีตเคยเป็นเมืองท่าของอาณาจักรมลายู ชุมชนบานามีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านและมีการทำนาเกลือแห่งเดียวในปัตตานี เป็นอาชีพที่สืบทอดกันมาตั้งแต่ในอดีต เกลือของที่นี่เรียกว่า

เกลือหวาน เนื่องจากมีรสชาติจะกลมกล่อม ไม่เค็มจัด นิยมนำไปหมักปลาทู ทำน้ำบูดู ปลาแห้ง ผลไม้และผัก ซึ่งถือว่าเป็นสินค้าเศรษฐกิจที่ขึ้นชื่อของชุมชน นอกจากนี้ชาวบ้านในชุมชนได้มีการรวมลุ่มกันสร้างสะพานไม้บานาขึ้น เป็นเส้นทางศึกษาธรรมชาติผ่านป่าชายเลน ทอดยาวลงสู่อ่าวปัตตานี และยังมีกิจกรรมล่องเรือชมป่าโกงกาง สัมผัสธรรมชาติรอบๆ อ่าวปัตตานี สอบถามข้อมูล กลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวและเชิงอนุรักษณ์บ้านบานา โทร. ๐๖ ๕๗๒๕ ๙๖๑๓

มัสยิดกรือเซะ ตั้งอยู่บ้านกรือเซะ ตำบลตันหยงลุโละ ในอดีตชุมชนกรือเซะเป็นที่ตั้งของเมืองปัตตานีในสมัยอยุธยา รวมทั้งเป็นเมืองท่าที่สำคัญในด้านการค้าขาย ในส่วนของมัสยิดกรือเซะสันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีอายุเก่าแก่กว่า ๒๐๐ ปี กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานเมื่อปีพ.ศ. ๒๔๗๘ ลักษณะการก่อสร้างเป็นแบบเสากลม รูปลักษณะแบบเสาโกธิคของยุโรป ช่องประตูหน้าต่างมีทั้งแบบมนและโค้งแหลม สถาปัตยกรรมแบบทางตะวันออกกลาง บริเวณใกล้เคียงนั้นมีที่ฝังศพเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

การเดินทาง อยู่บนทางหลวงหมายเลข ๔๒ (ถนนสายปัตตานี-นราธิวาส) ห่างจาตัวเมืองประมาณ ๗ กิโลเมตร

สุสานเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว บ้านกรือเซะ ตำบลตันหยงลุโละ ใกล้กับมัสยิดกรือเซะ มีตำนานเล่าว่าลิ้มกอเหนี่ยวได้ลงเรือสำเภามาตามพี่ชายชื่อลิ้มโต๊ะเคี่ยม เดินทางมาจากเมืองจีนและได้มาแต่งงานกับธิดาพระยาตานีซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลาม ลิ้มกอเหนี่ยวเกิดน้อยใจที่ไม่สามารถอ้อนวอนให้พี่ชายเดินทางกลับประเทศจีนได้สำเร็จตามที่ได้สัญญาไว้กับมารดา จึงได้ผูกคอตายที่ต้นมะม่วงหิมพานต์ ลิ้มโต๊ะเคี่ยมจึงได้จัดพิธีศพทำฮวงซุ้ยตามประเพณีจีนไว้ที่หมู่บ้านกรือเซะ ปัจจุบันได้รับการบูรณะต่อมาชาวปัตตานีได้นำต้นไม้นั้นมาแกะเป็นรูปบูชาและสร้างศาลเจ้าขึ้น

ชุมชนท่องเที่ยวบาราโหม บ้านปาเระ ตำบลบาราโหม ความโดดเด่นของชุมชน คือ เป็นชุมชนท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ มีแหล่งโบราณสถานเก่าแก่ร่วม ๕๐๐ ปี เป็นที่ตั้งของสุสานพญาอินทิรา หรือ สุลต่านอิสมาอีล ชาห์ รวมถึงสุสานราชินี ๓ พี่น้อง (รายาฮีเยา รายาบีรูและรายาอูงู) ในอดีตบาราโหมเป็นเมืองพุทธมลายูแห่งราชอาณาจักรลังกาสุกะ ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างนครรัฐเป็นรัฐอิสลามโดยมีพญาอินทิรา เป็นผู้ก่อตั้งและสถาปนานครปัตตานีดารุสลาม พร้อมพัฒนาบ้านเมืองให้มีความเจริญรุ่งเรือง มีการหล่อปืนใหญ่ขึ้นเป็นครั้งแรก เป็นศูนย์กลางการค้าและการเผยแพร่ศาสนาอิสลามและเมืองท่าที่สำคัญในการค้าขายกับต่างประเทศ

สุสานเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

วังยะหริ่ง

นอกจากการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์แล้ว ชุมชนยังมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งป่าชายเลน การทำประมงพื้นบ้าน การทำหัตถกรรมแกะสลักไม้กระต่ายขูดมะพร้าวด้วยลวดลายมลายูท้องถิ่น กิจกรรมล่องเรือชมอ่าวปัตตานี รวมถึงการทำผ้าบาติกจากบล็อคไม้ สอบถามข้อมูล ชุมชนท่องเที่ยวบาราโหม โทร. ๐๘ ๑๙๖๙ ๑๒๐๗, ๐๙ ๓๕๘๐ ๒๗๐๒

อำเภอยะหริ่ง

ชุมชนท่องเที่ยวบางปู เป็นชุมชนท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ลักษณะพื้นที่ของชุมชนเป็นป่าชายเลน บริเวณปากอ่าวปัตตานี ในเขตอำเภอยะหริ่งจะมีลำคลองที่ไหลออกสู่อ่าวปัตตานี ได้แก่ คลองกอและ คลองกือเงาะและคลองบางปู เต็มไปด้วยพันธ์ไม้หลากหลายชนิด ได้แก่ โกงกาง แสมดำ ลำภูทะเล และโพธิ์ทะเล

จุดเด่นด้านกิจกรรมท่องเที่ยวของชุมชนได้แก่ การล่องเรือชมป่าชายเลนและป่าโกงกางที่ทอดตัวเข้าหากันคล้ายอุโมงค์โกงกางที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ มีความยาวต่อเนื่องประมาณ ๗๐๐ เมตร ชมนกน้ำนานาพันธ์บินกลับรังในช่วงดวงอาทิตย์ตกดิน ล่องเรือชมหิ่งห้อยนับล้านตัวที่เกาะปูลากูแนที่จะเกิดขึ้นเฉพาะในคืนเดือนแรม สอบถามข้อมูล ๐๘ ๖๔๙๑ ๒๕๕๖

วังยะหริ่ง ตำบลยามู ตั้งอยู่ในซอยพิพิธราษฎร์บำรุง สร้างโดยพระยาพิพิธเสนามาตยาธิบดีศรีสงคราม เมื่อปี พ.ศ.๒๔๓๘ มีลักษณะสถาปัตยกรรม

เฉพาะตัว ผสมผสานระหว่างไทย มุสลิม จีน และยุโรป ตัวอาคาร เป็นลักษณะสองชั้น โดยชั้นล่างเป็นลานโล่งใต้ถุนสูง ส่วนชั้นบน แบ่งเป็นห้องโถงขนาดใหญ่และห้องพักของเจ้าเมืองและบุตรธิดา ช่องรับแสงประดับด้วยกระจกสีสด ช่องระบายอากาศ หน้าจั่วทำด้วยไม้ฉลุลวดลายงดงาม ผสมผสานระหว่างศิลปะแบบชวาและแบบตะวันตก จุดเด่นของบ้านคือ บันไดโค้งแบบยุโรป บริเวณโดยรอบวังแวดล้อมด้วยพันธุ์ไม้ร่มรื่น อายุกว่า ๑๐๐ ปี ปัจจุบันวังยะหริ่งยังคงเป็นที่พักอาศัยของทายาท ซึ่งเป็นผู้ดูแลวังเป็นอย่างดี การเข้าชมวังสามารถติดต่อขออนุญาตได้ที่ทายาทเจ้าของวัง

โครงการศูนย์ศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนยะหริ่ง ตั้งอยู่บริเวณริมคลองยามู ตรงข้ามที่ว่าการอำเภอยะหริ่ง ป่าชายเลนยะหริ่งทะเลในปัตตานี ขึ้นชื่อว่าเป็นป่าชายเลนที่มีความสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งในไทย จัดตั้งขึ้นเมื่อปีพ.ศ. ๒๕๓๙ เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิอดุลยเดช (รัชกาลที่ ๙) ทรงครองราชย์ปีที่ ๕๐ พื้นที่โครงการรวม ๙,๐๐๐ ไร่ ภายในมีทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน เป็นสะพานที่สร้างด้วยไม้ตะเคียนทอง (Hopea Odorata) เป็นระยะทางยาวโดยรอบ ๑,๒๕๐ เมตร ตลอดเส้นทางเดินโดยรอบจะเห็นกลุ่มไม้ในสังคมป่าชายเลนทั้งไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้เถาและไม้พื้นล่าง ซึ่งพันธุ์ไม้แต่ละชนิดสามารถขึ้นได้ในบริเวณที่มีลักษณะแตกต่างกัน โดยเฉพาะบริเวณที่อยู่ระหว่างระดับน้ำทะเลต่ำสุดและระดับน้ำทะเลสูงสุด เช่น กลุ่มไม้ถั่วขาว กลุ่มไม้ตะบูนดำ กลุ่มไม้ตาตุ่มทะเล ฝาดดอกขาว เหงือกปลาหมอดอกขาว เป็นต้น ตามเส้นทางจะมีระเบียงพักและมีซุ้มสื่อความหมายอธิบายเกี่ยวกับป่าชายเลนพร้อมมีรูปภาพประกอบและยังมีสะพานทางเดินไม้ยกระดับ ศาลาพักผ่อน เพื่อชมทัศนียภาพเหนือยอดของพันธุ์ไม้ป่าชายเลน

หาดตะโละกาโปร์ เป็นหาดทรายขาวสะอาดขนานกับชายฝั่งทะเล มีเรือกอและของชาวประมงจอดอยู่เป็นจำนวนมาก หาดทรายแห่งนี้ทอดยาวเกิดจากกระแสน้ำพัดเอาตะกอนทรายมาทับถม พอกพูน เหมาะแก่การไปนั่งพักผ่อนชมธรรมชาติ มีทิวสนและต้นมะพร้าวให้ความร่มรื่นสวยงาม

การเดินทาง จากอำเภอเมืองปัตตานี ใช้ทางหลวงหมายเลข ๔๒ (ปัตตานี-นราธิวาส) เลี้ยวซ้ายเข้าอำเภอยะหริ่ง ข้ามคลองยามูตามสะพานคอนกรีตขนาดใหญ่ ผ่านพื้นที่สวนป่าชายเลนและหมู่บ้านไปจนถึงทางแยกเข้าสู่หาด รวมระยะทาง ๑๘ กิโลเมตร

มัสยิดบ้านดาโต๊ะ หรือ มัสยิดดาโต๊ะ หมู่ที่ ๔ บ้านดาโต๊ะ ตำบลแหลมโพธิ์ เส้นทางเดียวกับทางไปหาดตะโละกาโปร์ เดิมชื่อว่า มัสยิดดาโต๊ะปันยัง สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในประวัติศาสตร์ด้านศาสนา มีประวัติการสร้างร่วมสมัยกับมัสยิดกรือเซะ เป็นที่รู้จักในหมู่พ่อค้านักเดินเรือชาวมุสลิมในสมัยนั้นเพื่อใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจ ต่อมาในสมัยพระยาพิพิธเสนามาตย์ฯ ได้ทำการบูรณะต่อเติมให้กว้างขึ้น ซึ่งกรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนโบราณสถานไว้แล้วเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๘

แหลมตาชี หรือ แหลมโพธิ์ เป็นหาดทรายขาวต่อจากหาดตะโละกาโปร์ คู่ขนานกับแผ่นดินใหญ่ เป็นแหลมที่กั้นระหว่างอ่าวปัตตานี (ทะเลใน) และอ่าวไทย (ทะเลนอก) ออกจากกันทางทิศเหนือเกิดจากการก่อตัวของสันทรายที่ยื่นออกไปในทะเลใน

มัสยิดดาโต๊ะ

แหลมตาชี

ลักษณะสันดอนจะงอย โดยปลายแหลมจะงอกเพิ่มขึ้นทุกปี มีภูมิทัศน์ที่สวยงามเหมาะแก่การพักผ่อน เป็นพื้นที่บริเวณปลายแหลมตาชีสามารถมองเห็นได้ทั้งดวงอาทิตย์ขึ้นและดวงอาทิตย์ตกในจุดเดียวกัน การเดินทางไปแหลมตาชีไปได้ ๒ ทาง คือ

ทางน้ำ นั่งเรือจากปากแม่น้ำปัตตานีตรงไปยังแหลมตาชี ใช้เวลาประมาณหนึ่งชั่วโมง หรือ นั่งเรือจากท่าด่านอำเภอยะหริ่ง ออกมาตามคลองยามู จนถึงทะเลในไปจนถึงแหลมตาชี
ทางบก จากอำเภอยะหริ่ง ข้ามคลองยามู ผ่านหาดตะโละกะโปร์จนถึงปลายแหลมตาชี ระยะทางประมาณ ๑๑ กิโลเมตร

วัดบูรพาราม หรือ วัดออก ตำบลยามู สร้างเมื่อปีพ.ศ. ๒๓๖๐ สมัยสร้างเมืองยะหริ่ง เป็นสถานที่สำคัญที่ทำให้เกิดความเจริญทางการศึกษาทั้งธรรมและบาลี ภายในบริเวณประดิษฐานหลวงพ่อทุ่งคา ซึ่งเป็นพระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองยะหริ่งมาร่วม ๒๐๐ ปี มีพุทธคุณทางเมตตามหานิยม และยังมีพระโสภณธรรมคณี (พ่อท่านแดง ฐานธมฺโม) เจ้าคณะจังหวัดปัตตานี เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ไทยแผนโบราณ

พระพุทธชินราชจำลอง วัดปิยาราม เดิม ชื่อวัดปีไหง วัดแห่งนี้สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๓๔๖ โดยท่านสมภารบอด ภายในวัดมีปูชนียวัตถุที่สำคัญ ได้แก่ พระประธานในอุโบสถ ซึ่งเป็นพระพุทธชินราชจำลอง

หาดปานาเระ

อำเภอปะนาเระ

หาดปะนาเระ อยู่ห่างจากตัวอำเภอ ๓ กิโลเมตร ใช้เส้นทางเดียวกับหาดตะโละกาโปร์ เป็นหมู่บ้านชาวประมงหลายร้อยหลังคาเรือน มีต้นสนเรียงรายตามแนวชายหาด บนหาดทรายมีเรือกอและ และเรือประมงนานาชนิดจอดเรียงรายทั่วทั้งหาด

หาดแฆแฆ

หาดมะรวด ลักษณะเด่นของหาดมะรวด เป็นโขดหินและภูเขาหินที่มีขนาดเล็กตั้งซ้อนทับกันอยู่ดูแปลกตา และมีทางเดินทอดยาวให้ขึ้นไปเดินเล่นบนยอดเขาได้ ทุกวันพฤหัสและวันอาทิตย์ ที่นี่จะมีตลาดน้ำหาดบางมะรวด เป็นตลาดนัดชุมชนอยู่บริเวณปากอ่าว มีทั้งอาหาร ขนมท้องถิ่นรวมถึงกิจกรรมต่างๆ

หาดราชรักษ์ เป็นหาดทรายต่อเนื่องกับหาดมะรวดและหาดแฆแฆ โดยอยู่ถัดจากหาดมะรวดไปเพียง ๑ กิโลเมตร และอยู่ก่อนถึงหาดแฆแฆ ๒ กิโลเมตร การเดินทางใช้ทางเดียวกับที่ไปหาดชลาลัย และหาดมะรวด ลักษณะเด่นของหาดราชรักษ์ คือ เป็นหาดทรายกว้างล้อมรอบด้วยโขดหิน และหุบเขาเตี้ยๆ บนเนินเขา นับได้ว่าเป็นสถานที่ที่สวยงามอีกแห่งหนึ่ง

หาดแฆแฆ ตำบลน้ำบ่อ คำว่า “แฆแฆ”เป็นภาษามลายูท้องถิ่น (ภาษายาวี) มีความหมายว่า อึกทึกครึกโครม ห่างจากหาดราชรักษ์ ๒ กิโลเมตร จุดเด่นของหาดแฆแฆคือเป็นชายหาดที่มีโขดหินแกรนิตขนาดใหญ่ ลักษณะแปลกตาสวยงาม บนเนินเขามีศาลาพักผ่อนและเป็นจุดชมทิวทัศน์ที่สวยงามของอำเภอปะนาเระ

วัดสำเภาเชย เดิมชื่อ วัดทุ่งสำเภา สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๔ เป็นวัดที่ให้ความสำคัญทางการศึกษา โดยมีพระศีลมงคล (พ่อท่านทอง) เป็นเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงในขณะนั้น ได้จัดตั้งโรงเรียนสอนพระปริยัติธรรม มีโรงเรียนปฐมศึกษา ห้องสมุดกลาง เพื่อการศึกษาของประชาชนและมี เป็นที่เคารพศรัทธาของประชาชนในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ยะลา และปัตตานี

วังพิพิธภักดี

อำเภอมายอ

เขาฤาษี หมู่ที่ ๒ ตำบลมายอ มีลักษณะเป็นโขดหินธรรมชาติ มีบ่อน้ำก่อด้วยอิฐกว้าง ๒ ศอก ลึก ๕ ศอก ถือว่าเป็นบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งทางราชการเคยนำไปใช้ในพิธีราชาภิเษกหลายรัชกาลและได้สร้างโบสถ์ครอบบ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์แห่งนี้ไว้ ปัจจุบันเป็นที่ตั้งของวัดเขาฤาษีแปลงสาสน์ ซึ่งเป็นที่เคารพบูชาของชาวปัตตานีและจังหวัดใกล้เคียง

อำเภอสายบุรี

วังพิพิธภักดี ตำบลตะลุบัน บริเวณสามแยกหอนาฬิกา มุมถนนสุริยะและถนนกะลาพอ ตรงข้ามกับวังสายบุรี เป็นที่ประทับของพระพิพิธภักดี (ตนกูมุกดา อับดุลบุตร) บุตรชายคนโตของเจ้าเมืองยะหริ่ง ลักษณะเด่นของวังคือเป็นอาคารไม้สักสองชั้น สถาปัตยกรรมผสมผสานระหว่างศิลปะชวากับศิลปะตะวันตก มีหน้ามุขและผนังกั้นห้องโค้งแบบตะวันตก ลูกกรงบันไดและช่องลมลายดอกไม้แบบชวาโดยสถาปนิกชาวจีน

วังพิพิธภักดี

มัสยิดรายอสายบุรี

มัสยิดรายอ สายบุรี ตำบลตะลุบัน เป็นมัสยิดหลังแรกของเมืองสายบุรี ที่เจ้าเมืองสายบุรีสร้างขึ้นเพื่อให้ชาวบ้านได้ปฏิบัติศาสนกิจ (ละหมาด) สร้างเมื่อปีพ.ศ. ๒๔๒๘ สร้างโดยสถาปนิกชาวชวาและมีผู้ช่วยเป็นชาวบ้านท้องถิ่น รูปแบบสถาปัตยกรรมแบบอินโดนีเซีย ลักษณะอาคารมัสยิดมีชั้นเดียว ทรงสี่เหลี่ยม ทรงหลังคามี ๓ ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ ๑ และ ๒ เป็นทรงปั้นหยา ปูด้วยกระเบื้อง ช่วงที่ ๓ คือตัวอาคารที่ทำละหมาด มีโดมขนาดเล็ก ยอดโดมจะมีลูกแก้วกลมสีเขียว

บ้านปะเสยะวอ หมู่บ้านที่มีชื่อเสียงในการต่อเรือกอและ ซึ่งเป็นเรือประมงของผู้คนในสามจังหวัดชายแดนใต้ ลักษณะเป็นเรือหัวแหลมท้ายแหลม มีทั้งขนาดใหญ่ที่เป็นเรือประมงจริง และขนาดเล็กที่จำลองขึ้นเพื่อเป็นของที่ระลึก ฝีมือการต่อเรือกอและที่นี่ได้รับการยอมรับว่าประณีตสวยงามด้วยลวดลายที่ผสมกลมกลืนกันระหว่างศิลปะไทยและมลายู นอกจากนี้บ้านปะเสยะวอยังมีชื่อเสียงในการทำน้ำบูดูรสดีอีกด้วย

หาดวาสุกรี หรือ หาดปาตาตีมอ อยู่ในเขตเทศบาลตำบลตะลุบัน ลักษณะของหาดทรายเป็นแนวยาวขนานไปกับทิวสน เหมาะสำหรับการพักผ่อน เล่นน้ำ มีที่พักร้านอาหารให้บริการ

เกาะโลซิน หรือ กองหินโลซิน เป็นกองหินขนาดเล็กไม่มีชายหาด มีเพียงประภาคารขนาดเล็กตั้งอยู่ห่างจากหาดวาสุกรีประมาณ ๗๒ กิโลเมตร เป็นที่นิยมสำหรับนักดำน้ำ เนื่องจากเป็นจุดที่มีความอุดมสมบูรณ์ของปะการังแห่งหนึ่งของอ่าวไทย รวมถึงฉลามวาฬที่สามารถพบเห็นได้

หาดวาสุกรี

เกาะโลซิน

อำเภอไม้แก่น

หาดบางสาย หมู่ที่ ๖ บ้านละเวง มีบึงขนาดใหญ่ตรงข้ามชายหาด ให้บรรยากาศแตกต่างจากหาดทรายอื่น ชายหาดยาวประมาณ ๕ กิโลเมตร บรรยากาศสวยงามและเงียบสงบ เหมาะสำหรับชมพระอาทิตย์ขึ้นในยามเช้า

หาดป่าไหม้ หมู่ที่ ๓ ตำบลไทรทอง เป็นหาดทรายต่อจากหาดบางสาย บรรยากาศเงียบสงบ มีที่พักให้บริการ นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปได้ตลอดทั้งปี

อำเภอกะพ้อ

ชุมชนท่องเที่ยวกะพ้อ ชุมชนเล็กๆ ท่ามกลางหุบเขาบูโดซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของทิวเขาสันกาลาคีรี ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส อีกทั้งเป็นที่แบ่งเขตชายแดนระหว่างไทยและมาเลเซีย มีความสมบูรณ์และหลากหลายทางชีวภาพ เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของนกเงือกโดยเฉพาะในช่วงกุมภาพันธ์ถึงมิถุนายน เป็นช่วงที่นกเงือกเข้าโพรงเพื่อกกไข่ สามารถพบเห็นได้ตามธรรมชาติ เดิมพื้นที่ของชุมชนเป็นสวนทุเรียนพื้นบ้านและได้พัฒนาเป็นชุมชนท่องเที่ยว เพื่อเป็นการสร้างรายได้ให้ชุมชน กิจกรรมของชุมชนคือ ขับฟอมูล่าหรือรถไม้ การพิชิตเขาบูโด ระยะทาง ๑.๕ กิโลเมตร สามารถชมทะเลหมอกในยามเช้า มีโฮมสเตย์ จุดกางเต็นท์ให้บริการ สอบถามข้อมูล โทร. ๐๘ ๕๕๗๕ ๒๑๗๐

อำเภอยะรัง

เมืองโบราณยะรัง เป็นชุมชนที่มีความเจริญและมีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดีแห่งหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย จากหลักฐานการขุดค้นพบว่ามีซากโบราณสถานและโบราณวัตถุสมัยศรีวิชัยและทวาราวดี ลักษณะของเมืองโบราณยะรัง สันนิษฐานว่ามีผังเมืองเป็นรูปวงรีขนาดใหญ่ในพื้นที่ ๙ ตารางกิโลเมตร เป็นเมืองที่มีการสร้างทับซ้อนกันถึง ๓ เมือง ขยายตัวเชื่อมต่อกัน ประกอบไปด้วย

- *เมืองโบราณบ้านวัด* มีศูนย์กลางเป็นลานจัตุรัสกลางเมือง ล้อมรอบด้วยคูน้ำและมีซากเนินดินโบราณสถานกระจายอยู่โดยรอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางทิศตะวันตกและทางทิศเหนือในบริเวณพื้นที่บ้านจาเละ

- *เมืองโบราณบ้านจาเละ* มีศูนย์กลางอยู่ที่สระน้ำโอบล้อมด้วยคูเมืองรูปสี่เหลี่ยมถัดจากกลุ่มโบราณสถานบ้านวัดขึ้นไปทางทิศเหนือ ๑ กิโลเมตร

- *เมืองโบราณบ้านปราแว* เป็นเมืองคูน้ำ คันดินขนาดเล็กที่มีผังเมืองเป็นรูปสี่เหลี่ยมด้านไม่เท่า มีป้อมดินทั้ง ๔ มุมเมือง และมีคลองส่งน้ำต่อเชื่อมกับคูเมืองโบราณบ้านจาเละ สี่มุมเมืองด้านทิศเหนือทั้ง ๒ ด้าน

การเดินทาง จากอำเภอเมืองปัตตานี ใช้ทางหลวงหมายเลข ๔๑๐ (สายปัตตานี-ยะลา) ระยะทาง ๑๕ กิโลเมตร จะมีทางแยกซ้ายเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข ๔๐๖๑ (สายยะรัง-มายอ) ประมาณ ๑ กิโลเมตร จะมีซอยให้เลี้ยวซ้ายไปอีก ๔๐๐ เมตร เข้าสู่เขตเมืองโบราณ

อำเภอโคกโพธิ์

พลับพลาที่ประทับของรัชกาลที่ ๗ ห่างจากตัวเมือง ๒๖ กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข ๔๒ ตั้งอยู่ในบริเวณที่ว่าการอำเภอโคกโพธิ์ เป็นศาลาทรงไทยที่สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่ประทับเมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ เสด็จทอดพระเนตรสุริยุปราคา เมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๒

วัดราษฎร์บูรณะ (วัดช้างให้)

วัดราษฎร์บูรณะ (วัดช้างให้) บ้านป่าไร่ ตำบลทุ่งพลา ริมทางรถไฟสายหาดใหญ่-สุไหงโก-ลก บริเวณสถานีรถไฟวัดช้างให้ ห่างจากอำเภอเมืองปัตตานีประมาณ ๓๑ กิโลเมตร เป็นวัดเก่าแก่ที่สร้างขึ้นมากว่า ๓๐๐ ปี ภายในวิหารมีรูปปั้นเหมือนหลวงปู่ทวดเท่าองค์จริงประดิษฐานอยู่ ท่านผู้ที่มีความสามารถในการศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรม และท่านมีเมตตาธรรมเป็นอย่างสูง เล่ากันว่า ครั้งที่ท่านเดินทางไปกรุงศรีอยุธยาด้วยเรือสำเภา ระหว่างทางเกิดพายุ จนกระทั่งอาหารและน้ำดื่มตกลงทะเล ลูกเรือรู้สึกกระหายน้ำมาก หลวงปู่ทวดจึงได้แสดงเมตตาหย่อนเท้าลงไปในทะเล ปรากฏว่าน้ำในบริเวณนั้นได้กลายเป็นน้ำจืดและดื่มกินได้ ตั้งแต่นั้นมาชื่อของท่านก็เป็นที่รู้จักทั่วไป ต่อมาหลวงปู่ทวดได้มรณภาพที่ประเทศมาเลเซีย แล้วได้นำศพกลับมาที่วัดช้างให้ และมีการจัดงานสรงน้ำอัฐิหลวงปู่ทวดเป็นประจำทุกปี ในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๕ ถัดจากพระวิหาร เป็นที่ตั้งของพระบรมธาตุเจดีย์ ภายในประดิษฐานรูปเหมือนอดีตเจ้าอาวาสของวัดช้างให้ นอกจากนี้ยังมีสถาปัตยกรรมของสถูป มณฑป อุโบสถ และหอระฆังที่งดงามเป็นอย่างยิ่ง เปิดทุกวัน เวลา ๐๘.๐๐-๑๗.๐๐ น.

การเดินทาง ใช้ทางหลวงหมายเลข ๔๒ (สายปัตตานี-โคกโพธิ์) ผ่านสามแยกนาเกตุ ตรงไปตามทางหลวงหมายเลข ๔๐๙ (สายปัตตานี-ยะลา) ผ่านชุมชนเทศบาลนาประดู่และศูนย์ฝึกอาชีพ (วัดช้างให้) ไปจนถึงทางแยก เพื่อเข้าสู่วัดช้างให้อีก ๗๐๐ เมตร

วัดอรัญวาสิการาม (วัดห้วยเงาะ) เป็นวัดเก่าแก่ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๒๐๐ มีพระครูอนุศาสน์กิจจาทร (พ่อท่านเขียวกิตติคุโณ) เป็นเกจิอาจารย์ที่ประชาชน

เลื่อมใสศรัทธา ภายในวัดมีวิหารประดิษฐานรูปเหมือนหลวงพ่อสีแก้ว อดีตเจ้าอาวาสซึ่งเป็นที่เคารพและศรัทธาของประชาชน

วัดทรายขาว สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๓๐๐ ภายในวัดมีเจดีย์พระครูธรรมกิจโกศล (พ่อท่านนอง ธมฺมภูโต) อดีตเจ้าอาวาส ซึ่งเป็นพระเถระที่มีจริยวัตรงดงาม เปี่ยมด้วยพรหมวิหารธรรม มากด้วยบารมี สมถะและเรียบง่าย

วัดนาประดู่ เดิมวัดนี้ชื่อวัดกัทลิวัน เป็นที่ศึกษาพระปริยัติธรรม โดยเปิดสอนตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๑ เป็นที่ประดิษฐานรูปเหมือนหลวงปู่ทวด และหลวงพ่อปาน (อดีตเจ้าอาวาสรูปที่ ๒) เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน คือ พระโสภา ธรรมคุณ (หลวงพ่อพล)

วัดศรีมหาโพธิ์ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๓๔๕ โดยหลวงพ่อทวดบุญฤทธิ์ ท่านเดินธุดงค์มาจากจังหวัดนครศรีธรรมราช ภายในวัดมีรูปเหมือนหลวงพ่อทวดบุญฤทธิ์ หลวงปู่ทวดวัดช้างให้ ในลักษณะเท้าเหยียบน้ำทะเล และรูปเหมือนพระครูวิรัชโศภน (แดง สุนฺทโร) อดีตเจ้าอาวาส ซึ่งเป็นที่เคารพและศรัทธาของประชาชน ท่านได้มรณภาพแล้ว แต่ร่างกายยังอยู่ในสภาพเดิม

อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว ตั้งอยู่ที่ตำบลทรายขาว มีพื้นที่ครอบคลุมป่าสงวนแห่งชาติ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี อำเภอเมือง อำเภอยะหา จังหวัดยะลา และป่าสงวนแห่งชาติป่าเทือกเขาสันกาลาคีรี อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา ประกอบด้วยจุดเด่นตามธรรมชาติและ

อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว

น้ำตกที่สวยงาม สภาพป่าอุดมสมบูรณ์ ร่มรื่นไปด้วยพันธุ์ไม้และสัตว์ป่านานาชนิดที่ควรแก่การศึกษาหาความรู้เป็นอย่างยิ่ง ครอบคลุมเนื้อที่ประมาณ ๖๙.๕๗ ตารางกิโลเมตร หรือ ๔๓,๔๘๒ ไร่ ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อน มียอดเขาสันกาลาคีรี (ยอดเขานางจันทร์) เป็นยอดเขาที่สูงที่สุด มีความสูงประมาณ ๑,๐๐๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล เป็นต้นกำเนิดของห้วยทรายขาว ห้วยโผงโผง ห้วยบอน ห้วยแกแดะ ห้วยลำหยัง ห้วยคลองเรือ ห้วยต้นตะเคียน ห้วยลำชิง ห้วยลำพระยา ฯลฯ ซึ่งลำห้วยลำธารเหล่านี้จะไหลมารวมกันเป็นแม่น้ำเทพา

อัตราค่าบริการเข้าอุทยานฯ คนไทย ผู้ใหญ่ ๒๐ บาท เด็ก ๑๐ บาท ชาวต่างชาติ ผู้ใหญ่ ๑๐๐ บาท เด็ก ๕๐ บาท อุทยานฯ มีบ้านพักรวมถึงจุดกางเต็นท์ บริการนักท่องเที่ยว สอบถามข้อมูล อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว โทร. ๐ ๗๓๔๒ ๐๒๙๕ www.dnp.go.th

การเดินทาง จากอำเภอมืองปัตตานี ใช้ทางหลวงหมายเลข ๔๐๙ (สายปัตตานี-ยะลา) ประมาณ ๒๘ กิโลเมตร ถึงสามแยกตำบลนาประดู่ อำเภอโคกโพธิ์ จากนั้นใช้ทางสายนาประดู่-ทรายขาว อีกประมาณ ๗ กิโลเมตร ก็จะถึงน้ำตกทรายขาว

สถานที่ท่องเที่ยวภายในอุทยานฯ ได้แก่

ผาพญางู เป็นก้อนหินขนาดใหญ่ ซึ่งมีร่องรอยและรูปร่างคล้ายคลึงกับหัวงูขนาดยักษ์ที่งอกพ้นแผ่นผาเรียบตั้งชันออกมาอย่างโดดเด่น อยู่ระหว่างทางขึ้นจุดชมวิวเขารังเกียบ ชาวบ้านละแวกนั้นมีความเชื่อกันว่านี่คือ พญางูที่จะคอยปกป้องคุ้มครองบรรดาชาวบ้านและนักท่องเที่ยวให้แคล้วคลาดจากภยันตรายทั้งปวง

น้ำตกทรายขาว

น้ำตกทรายขาว หมู่ที่ ๕ ตำบลทรายขาว เป็นที่ตั้งที่ทำการอุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว น้ำตกมีทั้งหมด ๑๐ ชั้น เป็นน้ำตกที่ตกจากหน้าผาสูง ๔๐ เมตร จากยอดเขานางจันทร์แล้วไหลลงไปตามลำธารลดหลั่นเป็นชั้นๆ เกิดเป็นแอ่งน้ำขนาดใหญ่

น้ำตกโผงโผง หมู่ที่ ๘ ตำบลปากล่อ เป็นที่ตั้งที่ทำการหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว ที่ ทข. 1 เป็นน้ำตกที่เกิดจากยอดเขานางจันทร์ไหลลดหลั่นลงมาเป็นขั้นบันได จำนวน ๗ ชั้น ชั้นล่างสุดมีแอ่งน้ำขนาดใหญ่ มองขึ้นไปยังผาน้ำตกชั้นบน

จะเห็นสายน้ำตกคดเคี้ยวตามหน้าผาและโขดหิน พื้นที่บริเวณน้ำตกร่มรื่นด้วยพันธุ์ไม้นานาชนิด

น้ำตกอรัญวาริน หมู่ที่ ๔ ตำบลทุ่งพลา น้ำตกอรัญวารินเป็นน้ำตกในเทือกเขานางจันทร์ ลักษณะน้ำตกแบ่งออกเป็นชั้นๆ รวม ๗ ชั้น ชั้นบนสุดเป็นผาหินสูง ๒๐ เมตร ไหลลงมาตามโขดหินสู่แอ่งน้ำด้านล่าง แต่ละชั้นห่างกัน ๓๐๐-๕๐๐ เมตร โดยแต่ละชั้นจะมีลำธารและแอ่งน้ำอยู่ด้านหน้าน้ำตก

ชุมชนท่องเที่ยวบ้านทรายขาว ตำบลทรายขาว เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และเป็นชุมชนที่มีความโดดเด่นด้านการบริหารจัดการเชิงคุณภาพ ซึ่งได้รับรางวัลชุมชนดีเด่นด้านการท่องเที่ยว (Tourism Award ๒๐๐๗) มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ได้แก่ กิจกรรมเดินป่าพิชิตยอดเขาสันกาลาคีรี กิจกรรมนำชมสวนผลไม้ ชมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของชาวบ้านทรายขาว นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มสินค้าโอทอปที่มีชื่อเสียง ได้แก่ ผ้าทอลายจวนตานี ผลิตภัณฑ์แปรรูป ส้มแขก กล้วยเส้น เป็นต้น

อำเภอหนองจิก

หาดรัชดาภิเษก บ้านสายหมอ ตำบลสายหมอ ห่างจากตัวจังหวัดปัตตานี ๑๕ กิโลเมตรหรือห่างจากที่ว่าการอำเภอหนองจิก ๒ กิโลเมตร มีทางแยกเข้าระยะทาง ๔ กิโลเมตร ชายหาดร่มรื่นด้วยทิวสนเหมาะสำหรับนั่งพักผ่อน

วัดมุจลินทวาปีวิหาร อยู่ริมทางหลวงหมายเลข ๔๒ (สายปัตตานี-โคกโพธิ์) เป็นวัดเก่าแก่สร้างเมื่อพระยาวิเชียรภักดีศรีสงคราม ย้ายที่ว่าการอำเภอหนองจิกจากที่เก่า มาอยู่ที่ตำบลตุยง เมื่อปี

วัดมุจลินทร์

พ.ศ. ๒๓๘๘ เดิมมีชื่อว่า วัดตุยง ต่อมาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) เสด็จประพาสเมืองหนองจิก และมีพระราชศรัทธาบริจาคเงินเพื่อก่อสร้างพระอุโบสถ และพระราชทานนามใหม่ว่า “วัดมุจลินทวาปีวิหาร” ปัจจุบันเป็นอารามหลวงและมีการบูรณะพระอุโบสถให้อยู่ในสภาพที่มั่นคงสวยงาม จุดเด่นของวัด คือ วิหาร ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานรูปเหมือนของอดีตเจ้าอาวาส ๓ องค์ โดยเฉพาะพระราชพุทธรังษีหรือหลวงพ่อดำ เจ้าอาวาสองค์ที่ ๕ ซึ่งประชาชนที่เคยได้ยินคุณความดีของหลวงพ่อ ต่างเลื่อมใสศรัทธาและเดินทางมาสักการะบูชาอยู่เสมอ

กิจกรรมท่องเที่ยว

ล่องเรือชมอุโมงค์ป่าโกงกางบางปู บริเวณป่าชายเลนยะหริ่ง อำเภอยะหริ่ง เป็นการล่องเรือชมป่าชายเลนและป่าโกงกางที่ทอดตัวเข้าหากันคล้ายอุโมงค์โกงกางที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ จากนั้นล่องเรือไปยังปากอ่าวปัตตานีเพื่อชมทัศนียภาพ ใช้เวลาประมาณ ๒ ชั่วโมง สามารถเดินทางได้ตลอดทั้งปี ค่าเรือจำนวน ๑-๕ คน เหมาลำ ลำละ ๕๙๐ บาท และ ๖ คนขึ้นไป ราคาคนละ ๙๙ บาท สอบถามข้อมูล โทร. ๐๘ ๖๔๙๑ ๒๕๕๖

เทศกาลงานประเพณี

มหกรรมท่องเที่ยวปัตตานีอาเซียน “กตัญญูคู่ฟ้า มหาสมโภชเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวปัตตานี เป็นงานประเพณีที่จัดขึ้นทุกปี ในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนสาม ตามจันทรคติของจีน คือหลังวันตรุษจีน ๑๕ วันของทุกปี (หรือตรงกับวันเพ็ญ เดือน ๓ ตามจันทรคติของไทย) มีการสมโภชแห่รูปสลักไม้มะม่วงหิมพานต์ของเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยวและองค์พระอื่นๆ โดยอัญเชิญออกจากศาลเจ้าเล่งจูเกียงมาประทับบนเกี้ยว มหามงคลแห่รอบเมืองปัตตานี ตามด้วยขบวนแห่พิธีหามเกี้ยวลุยน้ำและพิธีลุยไฟ นอกจากนี้ภายในงานยังมีการแข่งขันเชิดสิงโต การแสดงงิ้ว มโนราห์ และกิจกรรมอื่นๆ เช่น การออกร้าน จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน กิจกรรมตลาดจีนหัวตลาด การแข่งขันเชิดสิงโตบนดอกเหมยนานาชาติ ฯลฯ โดยมีชาวปัตตานีและชาวจังหวัดใกล้เคียงมาร่วมพิธีเป็นจำนวนมาก

งานแข่งขันกีฬาตกปลา สายบุรี จัดขึ้นบริเวณหาดวาสุกรี ตำบลตะลุบัน อำเภอสายบุรี จัดขึ้นเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในชุมชน และส่งเสริมการท่องเที่ยวของชายหาดวาสุกรี เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์ที่มีชายฝั่งทะเลยาว อุดมสมบูรณ์ไปด้วย

อุโมงค์ป่าโกงกางบางปู

ปลานานาชนิด โดยมีผู้เข้าแข่งขันจากชาวบ้านในพื้นที่และจากจังหวัดใกล้เคียงเข้าร่วม ภายในงานมีการแข่งขันตกปลากลางทะเลลึกและตกปลาชายฝั่งบริเวณเขื่อนกั้นคลื่นชายหาด โดยมีกติกาเป็นสถิติน้ำหนักปลาเกมส์ เช่น ปลาสกุลกระโทงแทง ปลาคลองเหลือง ปลาอินทรีย์ ปลาโฉมงาม ปลาช่อนทะเล ปลากะพง ปลาโอ ปลาเหลืองโพรง ฯลฯ

ประเพณีพิธีสรงน้ำหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืด ณ วัดช้างให้ โดยพิธีสรงน้ำหลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืดและอาจารย์ทิม ธัมมธโร เป็นประเพณีเก่าแก่ที่จัดติดต่อกันมายาวนาน นับตั้งแต่เมื่อครั้งพระครูวิสัยโสภณ (ทิม ธัมมธโร) อดีตเจ้าอาวาสได้ริเริ่มขึ้น กำหนดในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๕ ของทุกๆ ปี นอกจากจะมีพิธีสรงน้ำหลวงปู่ทวด พิธีสรงน้ำพระพุทธรูปและรูปเหมือนบูรพาจารย์ พิธีมอบ

ทุนการศึกษาแก่พระภิกษุ สามเณร ตลอดจนการสรงน้ำพระเถระผู้ใหญ่ เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่พุทธศาสนิกชน และลูกหลานทุกคน รวมทั้งการรดน้ำขอพรผู้สูงอายุเพื่อให้ลูกหลานได้แสดงความกตัญญูกตเวทีและความรักต่อผู้สูงอายุอีกด้วย

งานมหกรรมศิลปวัฒนธรรม จัดขึ้นภายในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ทั้งนี้เพื่อสื่อให้เห็นถึงการอยู่ร่วมกันได้ท่ามกลางความหลากหลายทางวัฒนธรรม ตลอดจนสื่อให้เห็นถึงคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การ อนุรักษ์ส่งเสริม และถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น เพื่อไม่ให้สูญหายไป มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การแสดงนาฏศิลป์ นิทรรศการทางวิชาการ จำหน่ายผลิตภัณฑ์ และการสาธิตหัตถกรรมพื้นบ้านเพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาไทย

ประเพณีชักพระ จัดขึ้นในวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ณ สนามหน้าอำเภอโคกโพธิ์ เพื่ออนุรักษ์สืบสานประเพณีเก่าแก่ที่สืบทอดมายาวนานของอำเภอโคกโพธิ์ และเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ภายในงานมีการประกวดเรือพระ ๔ ประเภท ได้แก่ ประเภทยอดใหญ่ ยอดเล็ก เรือโฟมและประเภทความคิดนอกจากนี้ยังมีการแสดง การแข่งขันตีกลองเรือพระ การแสดงประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นของแต่ละชุมชน

สินค้าพื้นเมือง

กริช เป็นอาวุธประจำตัวคล้ายมีดสั้น ในอดีตเป็นเครื่องแสดงถึงฐานะทางสังคม ยศฐาบันดาศักดิ์ของชายในแถบมลายู ลักษณะของกริชมีหลายแบบ ใบมีดทำจากแร่เหล็ก มีทั้งแบบคดและไม่คด ปลายแหลมคม ขนาดสั้นยาวแตกต่างกันไป ด้านหัวเป็นรูปนกพังกะ ปัจจุบันมีลวดลายที่หลากหลายและเป็นที่นิยมของนักสะสมของเก่า

กริชรามันห์

ผ้าจวนตานี หรือ ผ้าล่องจวน หรือ ผ้าลิมา เป็นผ้าทอลายโบราณที่มีเอกลักษณ์ จากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่สะท้อนตัวตนของชาวปักษ์ใต้ได้อย่างชัดเจน มีการทอด้วยเส้นไหมและใยฝ้ายและยกด้วยเส้นเงินหรือเส้นทอง นิยมใช้สีที่ตัดกัน บริเวณเชิงผ้าผ้าส่วนใหญ่จะมีสีแดง ไม่มีลวดลาย ส่วนตัวผ้าจะมีลวดลายประมาณ ๕-๖ ลาย มีการกั้นกลางระหว่างลาย เรียกว่า จวน หมายถึง การเจอกัน ลายบนผ้าจะมีตั้งแต่ ลายโคม ลายตาราง ลายดาว เป็นต้น จึงเป็นดั่งตราประทับที่บ่งบอกว่าเป็นผ้าที่ผลิตจากเมืองปัตตานีเท่านั้นและกลายเป็นที่มาของการเรียกขานกันติดปากว่า “ผ้าทอลายจวนตานี”

ว่าวเบอร์อามัส หรือ ว่าวทองแห่งมลายู คำว่าอามัส แปลว่า “ทอง” เป็นว่าวจากภูมิปัญญาพื้นบ้าน ในอดีตเจ้าเมืองจะเป็นผู้ขึ้นว่าวเพื่อพยากรณ์อากาศ สำหรับการทำการเกษตร โดยมีฝีมือช่างหลวงจากสายบุรีเป็นผู้ประกอบขึ้นโครงว่าว ปัจจุบันมีเพียงครอบครัววานิ เป็นผู้สืบทอดภูมิปัญญาเหลืออยู่เพียงครอบครัวเดียว เนื่องจากต้องใช้ผู้มีทักษะความชำนาญกว่าว่าวชนิดอื่น ใช้ไม้ไผ่ประมาณ ๒๗ ชี่ในการขึ้นโครง ลวดลายของว่าวเป็นลายใบไม้ ลายธรรมชาติที่แฝงไปด้วยปรัชญาแนวคิดในการดำเนินชีวิต

ว่าวเบอร์อามัส

ผ้าจวนตานี

ลูกหยีกวน เป็นสินค้าขึ้นชื่อของอำเภอยะรัง เนื่องจากอำเภอยะรังเป็นอำเภอที่มีต้นหยีมาก นิยมทำเป็นลูกหยีกวนชนิดไม่มีเมล็ด รสชาติกลมกล่อม แปรรูปเป็นลูกหยีฉาบน้ำตาล ลูกหยีกวน ลูกหยีแก้ว ลูกหยีคลุกน้ำปลาหวาน

กือโป๊ะ หรือ ข้าวเกรียบปลา เป็นอาหารว่างที่ขึ้นชื่อในแถบจังหวัดชายแดนใต้ ทำจากเนื้อปลาทูผสมแป้งให้เข้ากัน นำไปต้มในน้ำเดือดจะได้เป็นข้าวเกรียบปลาสด จากนั้นนำไปทอด ทานพร้อมน้ำจิ้ม มีกลิ่นหอม กรอบ อร่อย

น้ำบูดู อาหารพื้นเมืองภาคใต้ จากภูมิปัญญาชาวบ้านในการถนอมอาหาร สามารถเก็บไว้ได้นาน โดยการนำปลากะตักหรือปลาไส้ตัน มาใช้เป็นวัตถุดิบสำคัญหมักกับเกลือ ทิ้งไว้ประมาณ ๖ เดือน เป็นผลิตภัณฑ์ที่ขึ้นชื่อของอำเภอสายบุรี นิยมนำมาเป็นส่วนประกอบสำคัญในการทำอาหารได้หลายเมนู เช่น ข้าวยำ บูดูทรงเครื่อง เป็นต้น

ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

อำเภอเมืองปัตตานี

กะห์นะห์ ถนนมะกรูด โทร. ๐๘ ๖๙๖๕ ๙๓๙๙ (บูดู สายบุรี, กรือโป๊ะ, อาหารแห้ง)

บุหงาตานี ๕๕/๑๑ ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลสะบารัง อำเภอเมืองปัตตานี โทร. ๐ ๗๓๓๓๒ ๓๒๐๒, ๐๘ ๖๙๕๕ ๐๙๔๘ (อาหารแห้ง, อาหารสำเร็จรูป)

ปาเต๊ะ ปตานี ศูนย์รวมผ้าปาเต๊ะ เจริญประเทศ เทศบาลเมืองปัตตานี โทร. ๐๘ ๑๗๓๖ ๖๗๙๘

ตันหยง ปาตานี ๑๗/๓๕ ซอย ๑ ถนนสามัคคี ตำบลสะบารัง โทร. ๐๙ ๐๙๗๘ ๙๓๖๔ (ผ้าปาเต๊ะ, เสื้อผ้า)

อาซัน ของฝาก ถนนยะรัง (ตรงข้ามตลาดสดเทศบาลเมือง) ตำบลจะบังติกอ โทร. ๐ ๗๓๓๑ ๑๕๘๙

อำเภอสายบุรี

บูดูเฮง สายบุรี หมู่ที่ ๓ ตำบลปะเสยะวอ โทร. ๐๘ ๕๐๔๐ ๔๑๓๒ (บูดูสายบุรี, กรือโป๊ะ)

ข้าวเกรียบปลา

บูดูเฮง

ตัวอย่างรายการนำเที่ยว (๔ วัน ๓ คืน)

ท่องเที่ยวเมืองพหุวัฒนธรรม

วันที่ ๑

๐๘.๐๐ น. ออกจากที่พักอำเภอเมืองปัตตานี เยี่ยมชม “มัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี”

๐๙.๐๐ น. เยี่ยมชม “มัสยิดกรือเซะ” และสุสานเจ้าแม่เจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว

๑๐.๓๐ น. เดินทางไปยังอำเภอยะหริ่ง เยี่ยมชมวังยะหริ่ง

๑๔.๓๐ น. เดินทางไปยังชุมชนท่องเที่ยวบางปู ล่องเรือชมอุโมงค์ป่าโกงกาง

๑๖.๓๐ น. ชมบรรยากาศยามเย็นบริเวณหาดตะโละกาโปร์และแหลมตาชี

๑๘.๐๐ น. พักค้างคืนอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

วันที่ ๒

๐๙.๐๐ น. เดินทางไปยังอำเภอโคกโพธิ์

๐๙.๓๐ น. สักการะและขอพรจากหลวงปู่ทวด ณ. วัดช้างให้

๑๑.๐๐ น. ชมบรรยากาศอำเภอโคกโพธิ์ที่อุทยานแห่งชาติน้ำตกทรายขาว

๑๓.๐๐ น. เดินทางกลับเข้าเมืองปัตตานี แวะชมชุมชนเมืองเก่าปัตตานี “กือดาจีนอ”

๑๕.๐๐ น. ชมบรรยากาศยามเย็นบริเวณสกายวอร์คปัตตานี

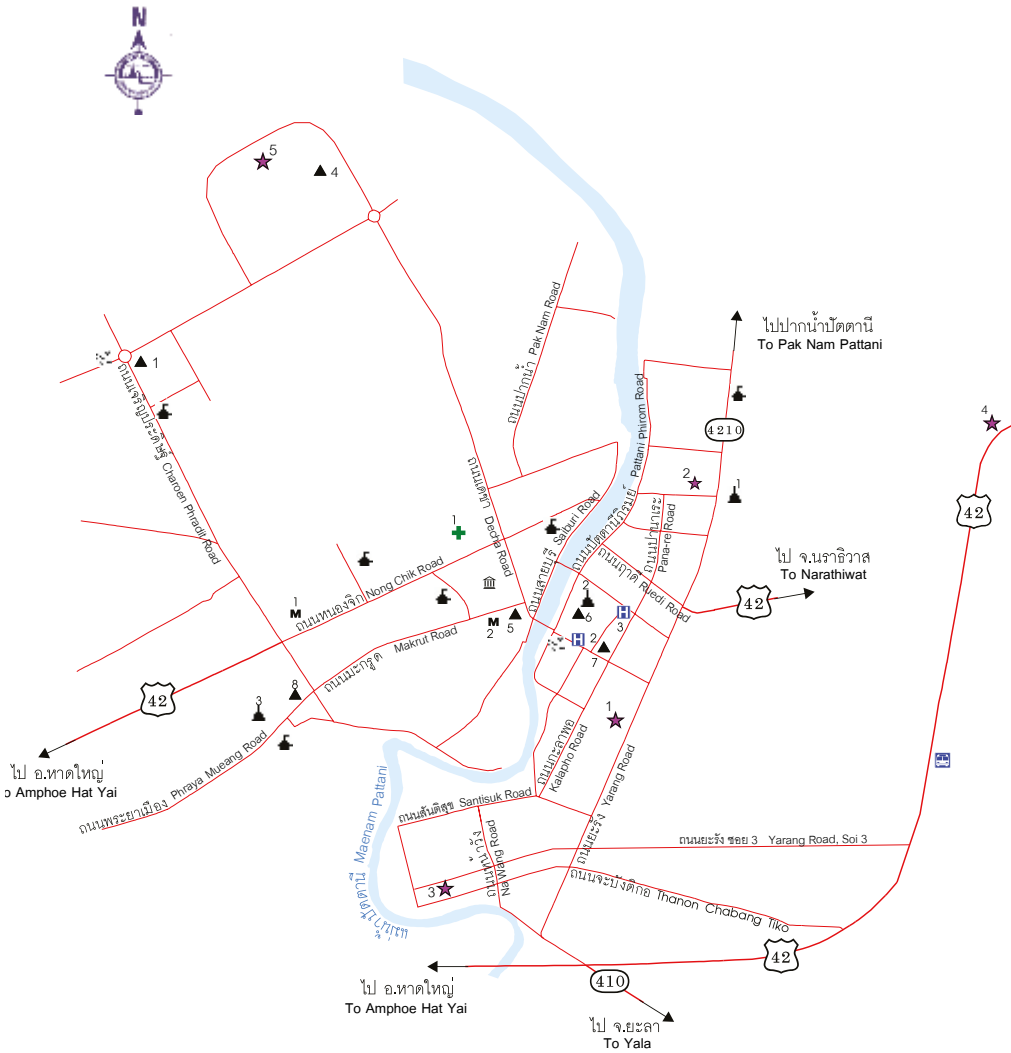

เรือกอและ

แผนที่ตัวเมืองปัตตานี
PATTANI CITY MAP

วัด Temple (Wat)

1. วัดนิกรชนาราม Wat Nikonchanaram
2. วัดตานีนรสโมสร Wat Taninorasamoson
3. วัดนพวงศาราม Wat Nopwongsaram

โรงพยาบาล Hospital

1. โรงพยาบาลปัตตานี Pattani Hospital

M ตลาด Market

1. ตลาดหมอวิทย์ Mo Wit Market
2. ตลาดมะกรูด Makrut Market

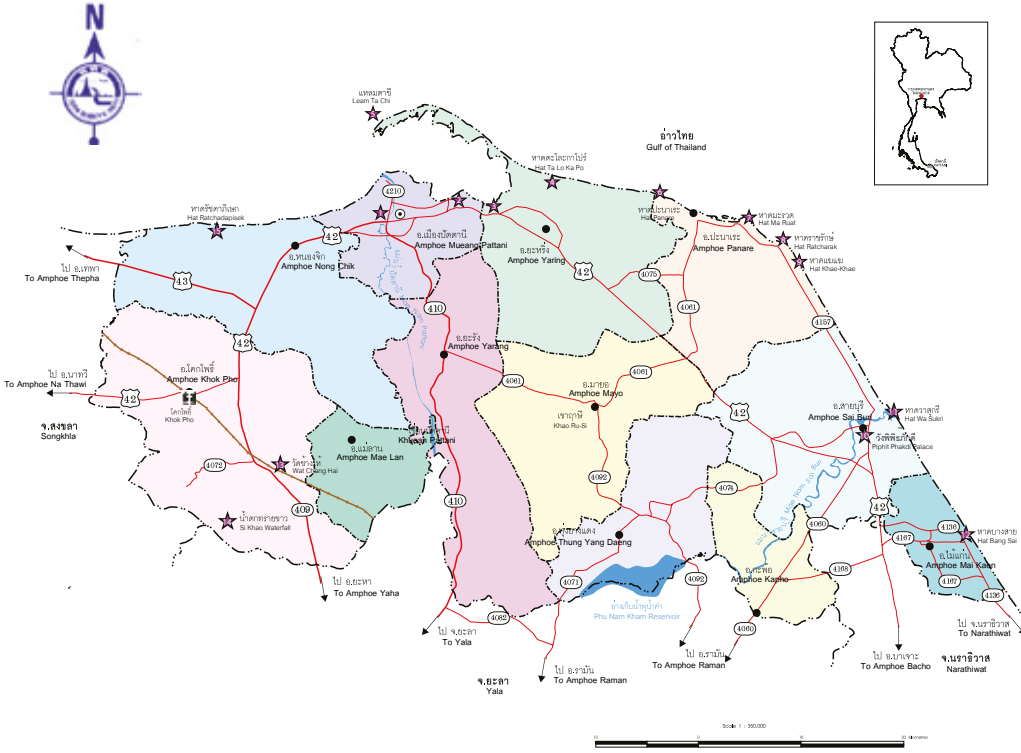
▲ สถานที่สำคัญ Places

1. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
   Songkhla Nakarin University Pattani Campus
2. ศาลจังหวัดปัตตานี Pattani Law Court
3. สำนักงานเทศบาลเมืองปัตตานี
   Pattani Municipal Office
4. สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองปัตตานี
   Amphoe Muaeng Pattani Police Station
5. ศูนย์กีฬาในร่มจังหวัดปัตตานี Pattani Indoor Stadium
6. วิทยาลัยเทคนิคปัตตานี Pattani Technical College

★ แหล่งท่องเที่ยว Tourist Attraction

1. มัสยิดกลางปัตตานี Pattani Central Mosque
2. ศาลเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว Chao Mae Lim Ko Niao Shrine
3. มัสยิดรายอฟาฏอนี Raya Mosque
4. มัสยิดกรือเซะ Krue Se Mosque
5. สกาย วอร์ค ปัตตานี Pattani Sky Walk

แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดปัตตานี
PATTANI TOURIST MAP

สัญลักษณ Legend

ที่ตั้งจังหวัด	Province Location	ทางหลวง	Highway
อำเภอ	Amphoe (District)	แม่น้ำ, แหล่งน้ำ	River, Stream
สถานที่ท่องเที่ยว	Tourist Attraction	เส้นขอบเขตจังหวัด	Province Boundary
สถานีรถไฟ	Railway Station	ทางรถไฟ	Railway

★ แหล่งท่องเที่ยว Tourist Attraction

1. มัสยิดกลางปัตตานี Pattani Central Mosque
2. มัสยิดกรือเซะ Krue Se Mosque
3. ชุมชนท่องเที่ยวบางปู
   Bang Pu Community Base Tourism
4. หาดตะโละกาโปร์ Hat Ta Lo Ka Po
5. แหลมตาชี Leam Ta Chi
6. หาดปะนาเระ Hat Panare
7. หาดมะรวด Hat Ma Ruat
8. หาดราชรักษ์ Hat Ratcharak
9. หาดแฆแฆ Hat Khae-Khae
10. วังพิพิธภักดี Piphit Phakdi Palace
11. หาดวาสุกรี Hat Wa Sukri
12. หาดบางสาย Hat Bang Sai
13. วัดช้างไห้ Wat Chang Hai
14. น้ำตกทรายขาว Si Khao Waterfall
15. หาดรัชดาภิเษก Hat Ratchadapisek

หมายเลขโทรศัพท์สำคัญ

ศาลากลางจังหวัดปัตตานี	โทร. ๐ ๗๓๓๔ ๙๐๐๒
เทศบาลเมืองปัตตานี	โทร. ๐ ๗๓๓๓ ๕๙๑๘
สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดปัตตานี	โทร. ๐ ๗๓๓๔ ๘๔๓๕
โรงพยาบาลปัตตานี	โทร. ๐ ๗๓๗๑ ๑๐๑๐, ๐ ๗๓๗๑ ๑๐๕๙
สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองปัตตานี	โทร. ๐ ๗๓๓๔ ๘๕๕๕
สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดปัตตานี	โทร. ๐ ๗๓๔๖ ๐๑๑๕
ตำรวจทางหลวง	โทร. ๑๑๙๓
ตำรวจท่องเที่ยว	โทร. ๑๑๕๕

เกาะโลซิน

ศูนย์บริการข่าวสารท่องเที่ยว ททท.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานใหญ่

๑๖๐๐ ถนนเพชรบุรี แขวงมักกะสัน
เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทร. ๑๖๗๒, ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐
โทรสาร ๐ ๒๒๕๓ ๗๔๔๐
อีเมล : info@tat.or.th
www.tourismthailand.org
เปิดบริการทุกวัน เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น.

ท่าอากาศยานดอนเมือง

อาคารผู้โดยสารระหว่างประเทศ ประตู ๒ ชั้น ๑
เปิดบริการ ๒๔ ชั่วโมง

ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

อาคารผู้โดยสารขาเข้าในประเทศ ประตู ๓ ชั้น ๒
โทร. ๐ ๒๑๓๔ ๐๐๔๐
เปิดบริการ ๒๔ ชั่วโมง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนราธิวาส

๑๐๒/๓ หมู่ ๒ ถนนนราธิวาส-ตากใบ ตำบลกะลุวอเหนือ
อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ๙๖๐๐๐
โทร. ๐ ๗๓๕๔ ๓๓๔๕-๖
โทรสาร ๐ ๗๓๕๔ ๒๓๔๗
พื้นที่รับผิดชอบ: นราธิวาส ยะลา ปัตตานี
E-mail: tatnara@tat.or.th

ปรับปรุงข้อมูล
สิงหาคม ๒๕๖๓

มัสยิดกรือเซะ

ข้อมูล : ททท. สำนักงานนราธิวาส
กองข่าวสารท่องเที่ยว (โทร. ๐ ๒๒๕๐ ๕๕๐๐ ต่อ ๒๑๔๐-๖)
ออกแบบและจัดพิมพ์ : กองข่าวสารท่องเที่ยว ฝ่ายบริการการตลาด
ข้อมูลรายละเอียดที่ระบุในเอกสารนี้อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้
ลิขสิทธิ์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
สิงหาคม ๒๕๖๓
ห้ามจำหน่าย

www.tourismthailand.org
1672
เพื่อนร่วมทาง
บริการ ๒๔ ชั่วโมง
อีเมล : info@tat.or.th
www.tourismthailand.org